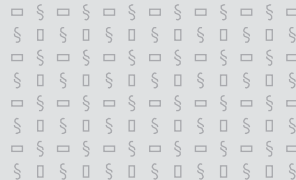

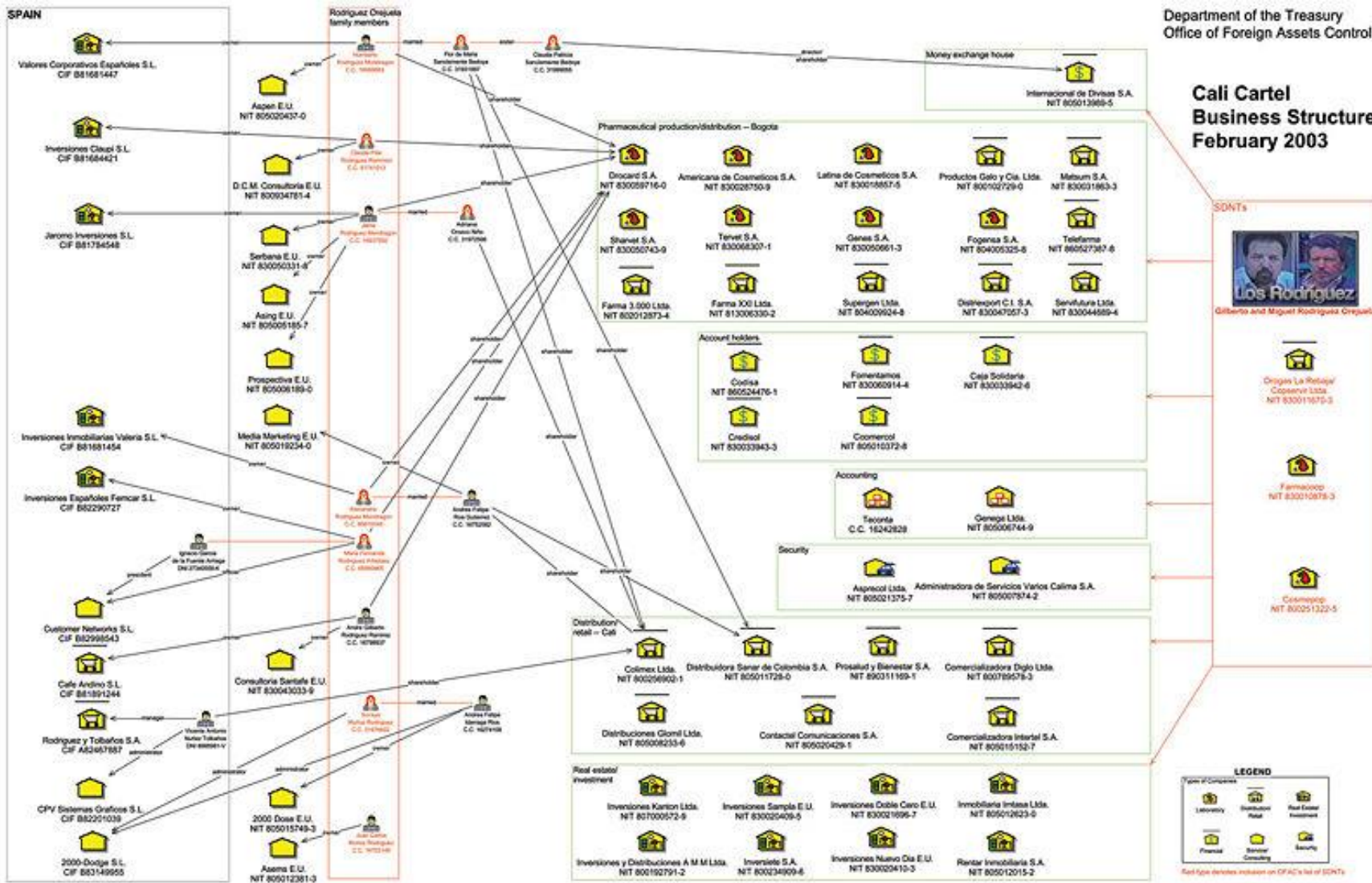
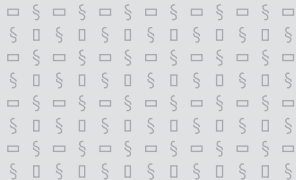
MASARYK UNIVERSITY FACULTY OF LAW

Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, omezení plateb v hotovosti

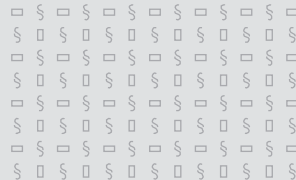
JUDr. Ing. Libor Kyncl, Ph.D.
BVV08K Finanční právo

Zdroj obrázku: Burghardt, T. Money Laundering and the Global Drug Trade are Fueled by the Capitalist Elites. Vytvořeno 20. 7. 2010. Citováno 10. 2. 2013. [online] Dostupné z: <
<http://www.globalresearch.ca/money-laundering-and-the-global-drug-trade-are-fueled-by-the-capitalist-elites/2010>>.

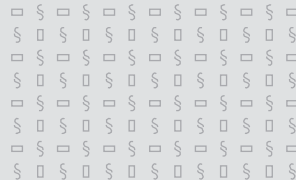

Legalizace výnosů trestné činnosti kartelem Cali, zdroj: United States Department of the Treasury. Cali Cartel Business Structure. Vytvořeno 6. 8. 2007. [online] Citováno 15. 2. 2013. Dostupný z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cali_chart2.jpg>.

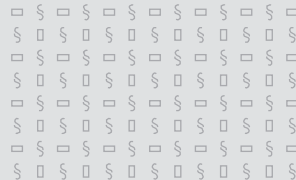
Dohled vs. Opatření proti legalizaci výnosů trestné činnosti vs. Řešení sporů

- Dohled či dozor
- Ochrana spotřebitele
- Řešení sporů
 - Soud
 - Mimosoudní řešení sporů - rozhodčí řízení, finanční arbitr, mediace, online řešení sporů v ODR mechanismu Evropské komise
- Opatření proti legalizaci výnosů trestné činnosti
 - Identifikace klienta, sběr údajů o podezřelých obchodech, zabránění podezřelým obchodům

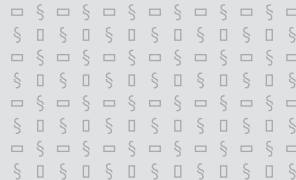
Právní úprava opatření proti legalizaci výnosů trestné činnosti

- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.
- Tzv. zákon o AML (Anti-Money Laundering, Counter Terrorism Financing - AML / CTF)
- Účel právní úpravy:
 - zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu a vytvoření podmínek pro odhalování takového jednání.

Legalizace výnosů trestné činnosti

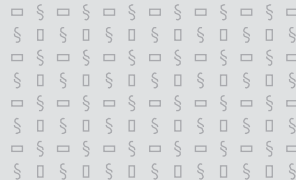
- = jednání sledující zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý v souladu se zákonem; uvedené jednání spočívá například (demonstrativní výčet § 3 odst. 1 ZAML)
 - a) v přeměně nebo převodu majetku s vědomím, že pochází z trestné činnosti, za účelem jeho utajení nebo zastření jeho původu nebo za účelem napomáhání osobě, která se účastní páčání takové činnosti, aby unikla právním důsledkům svého jednání,
 - b) v utajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, pohybu majetku nebo nakládání s ním nebo změny práv vztahujících se k majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,
 - c) v nabytí, držení, použití majetku nebo nakládání s ním s vědomím, že pochází z trestné činnosti, nebo
 - d) ve zločinném spolčení osob nebo jiné formě součinnosti za účelem uvedeného jednání

Opatření proti legalizaci výnosů trestné činnosti vs. trestní řízení

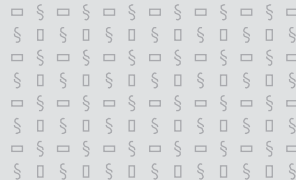
- § 216 TZ Legalizace výnosů z trestné činnosti
- § 217 TZ Legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti
- Beztrestnost agenta (§ 363 TZ)
- Nepřekažení trestného činu je trestným činem - § 367 odst. 1 nového TZ

- Legalizace výnosů trestné činnosti v organizované skupině

Financování terorismu

- Taxativní výčet § 3 odst. 2 ZAML:
- a) shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť i jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo k podpoře osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu, nebo
- b) jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění.

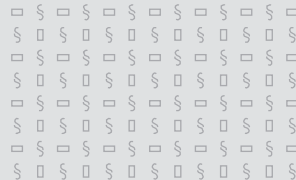
Právní úprava související - mezinárodní sankce

- Zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů.
- Omezení nebo zákazy obchodů na základě:
 - Rozhodnutí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů
 - Smlouvy o Evropské unii - části o společné zahraniční a bezpečnostní politice

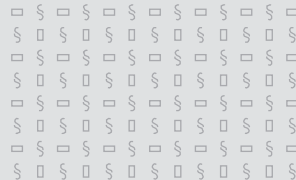
Příklady předpisů k mezinárodním sankcím

- nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu
- nařízení Rady (EHS) č. 3541/92 ze dne 7. prosince 1992, kterým se zakazuje uspokojení nároků Iráku, pokud jde o smlouvy a obchodní operace, jejichž plnění bylo dotčeno rezolucí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 661(1990) a rezolucemi s ní souvisejícími
- nařízení Rady (EHS) č. 3275/93 ze dne 29. listopadu 1993, kterým se zakazuje plnění pohledávek týkajících se smluv a transakcí, jejichž provedení by bylo dotčeno rezolucí Rady bezpečnosti OSN 883(1993) a rezolucemi s ní souvisejícími
- rozhodnutí Rady č. 94/366/SZBP ze dne 13. června 1994 o společném postoji vymezeném Radou na základě článku J.2 Smlouvy o Evropské unii, kterým se zakazuje uspokojování pohledávek uvedených v odstavci 9 rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 757(1992)
- nařízení Rady (ES) č. 1733/94 ze dne 11. července 1994 o zákazu uspokojení nároků týkajících se smluv a transakcí, jejichž vykonání bylo ovlivněno rezolucí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 757(1992) a souvisejícími rezolucemi
- nařízení Rady (ES) č. 2488/2000 ze dne 10. listopadu 2000, kterým se zachovává zmrazení prostředků se vztahem ke Slobodanu Miloševićovi a osob s ním spojených 10

Příklady předpisů k mezinárodním sankcím

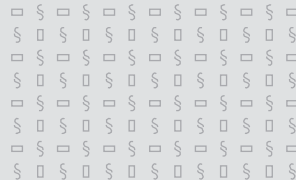
- nařízení Rady (ES) č. 881/2002 ze dne 27. května 2002, kterým se zavádí zvláštní omezující opatření namířená proti určitým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajda a Talibánem
- nařízení Rady (ES) č. 147/2003 ze dne 27. ledna 2003 o některých omezujících opatřeních vůči Somálsku
- nařízení Rady (ES) č. 1210/2003 ze dne 7. července 2003 o určitých zvláštních omezeních hospodářských a finančních vztahů s Irákem a o zrušení nařízení (ES) č. 2465/96
- nařízení Rady (ES) č. 1727/2003 ze dne 29. září 2003 o některých omezujících opatřeních vůči Konžské demokratické republice
- nařízení Rady (ES) č. 131/2004 ze dne 26. ledna 2004 o některých restriktivních opatřeních vůči Súdánu
- nařízení Rady (ES) č. 234/2004 ze dne 10. února 2004 o omezujících opatřeních vůči Libérii
- nařízení Rady (ES) č. 314/2004 ze dne 19. února 2004 o některých omezujících opatřeních vůči Zimbabwe
- nařízení Rady (ES) č. 798/2004 ze dne 26. dubna 2004, kterým se obnovují restriktivní opatření proti Barmě/Myanmaru a zrušuje nařízení (ES) č. 1081/2000
- nařízení Rady (ES) č. 872/2004 ze dne 29. dubna 2004 o dalších omezujících opatřeních vůči Libérii.

Právní úprava související - informace doprovázející převody

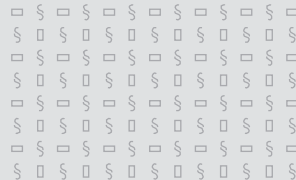
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/847 ze dne 20. května 2015 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a o zrušení nařízení (ES) č. 1781/2006
- Předcházející nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1781/2006 ze dne 15. listopadu 2006 o informacích o plátcích doprovázejících převody peněžních prostředků

ZRUŠENO k 25. 6. 2015

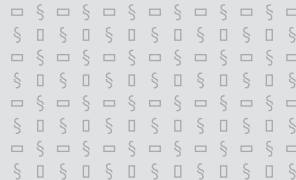
Evropská úprava AML

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu
- Nahradila a zrušila Směrnicí Rady 91/308/EHS ze dne 10. června 1991 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz
- Bude od 26. 6. 2017 nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES

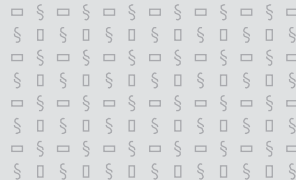
Evropská a mezinárodní úprava AML

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1889/2005 ze dne 26. října 2005 o kontrolách peněžní hotovosti vstupující do Společenství nebo je opouštějící
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/847 ze dne 20. května 2015 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a o zrušení nařízení (ES) č. 1781/2006
- Úmluva o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu (tzv. Štrasburská úmluva, 1990),
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 33/1997 Sb. o přijetí Úmluvy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu.

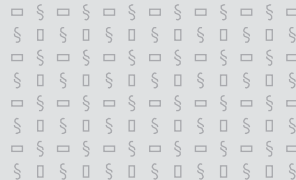
Na základě čeho se zajišťuje - due diligence

- Informace o platbách
- Kontrola klienta (český pojem)
- Zesílená hloubková kontrola klienta (unijní pojem)
- Čl. 13 směrnice
- § 9 zákona
- Zjištění a ověření identity klienta, údajů o něm (identifikační údaje) + údajů o obchodu a jeho účelu a zdroji peněžních prostředků (uzavřené smlouvě, vydaném pokynu dle smlouvy...)

Informace o platbách podle nařízení Evropského parlamentu a Rady 847/2015

- informace o plátcí:
 - a) jméno plátce;
 - b) číslo platebního účtu plátce a
 - c) adresa, číslo úředního osobního dokladu, identifikační číslo klienta nebo datum a místo narození plátce.
- informace o příjemci:
 - a) jméno příjemce a
 - b) číslo platebního účtu příjemce.
- Zajišťuje poskytovatel platebních služeb plátce!

Informace o platbách podle nařízení Evropského parlamentu a Rady 847/2015

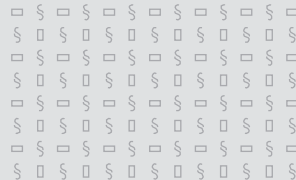
- převody peněžních prostředků, které nejsou prováděny z platebního účtu ani na platební účet, spíše než číslo platebního účtu nebo účtů doprovází jedinečný identifikátor transakce
- **Před převedením peněžních prostředků poskytovatel platebních služeb plátce ověří správnost informací** na základě:
 - dokladů,
 - údajů nebo
 - informací získaných ze spolehlivého a nezávislého zdroje.

Nepovinné informace o platbách

- Konstantní symbol
- Variabilní symbol
- Specifický symbol
- Textová / AV pole
- ...

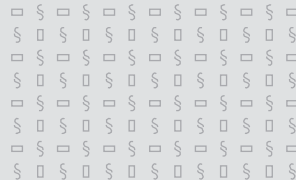
- Standard ISO x Standard ABO-K

Simplified due diligence

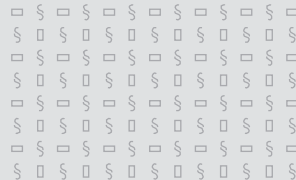
- Identifikace klienta (český pojem)
- Zjednodušená hloubková kontrola klienta (unijní pojem)
- Čl. 11 - 12 směrnice
- §§ 7 - 8 a 10 - 11 zákona

- Zejména zjištění a ověření identity klienta, údajů o něm (identifikační údaje)

Identifikační údaje

- § 5 zákona
- u fyzické osoby:
 - všechna jména a příjmení, rodné číslo, a nebylo-li přiděleno, datum narození, dále místo narození, pohlaví, trvalý nebo jiný pobyt a státní občanství; jde-li o podnikající fyzickou osobu, též její obchodní firma, odlišující dodatek nebo další označení, místo podnikání a identifikační číslo osoby,
- u právnické osoby:
 - obchodní firma nebo název včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení, sídlo, identifikační číslo osoby nebo obdobné číslo přidělované v zahraničí; u osob, které jsou jejím statutárním orgánem nebo jeho členem, údaje pro fyzickou osobu.

Due diligence

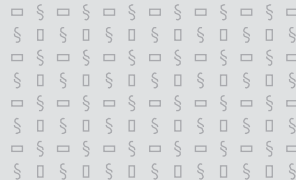
- Kontrola klienta (český pojem)
- Zesílená hloubková kontrola klienta (unijní pojem)
- Čl. 13 směrnice
- § 9 zákona

- Zjištění a ověření identity klienta, údajů o něm (identifikační údaje) + údajů o obchodu a jeho účelu a zdroji peněžních prostředků (uzavřené smlouvě, vydaném pokynu dle smlouvy...)

Povinnost neuskutečnění obchodu

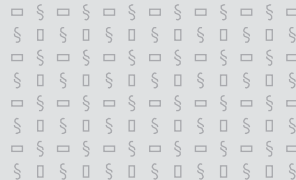
- Povinná osoba má povinnost odmítnout uskutečnění obchodu nebo uzavření obchodního vztahu, pokud se klient odmítne podrobit identifikaci nebo neposkytne součinnost při kontrole
- § 15 zákona

Povinné osoby

- § 2 zákona
- Povinné osoby na finančním trhu
 - úvěrové instituce
 - finanční instituce
- Povinné osoby mimo finanční trh (vč. advokátů a dalších právnických povolání)
- Ostatní povinné osoby

- Dále jen „instituce“

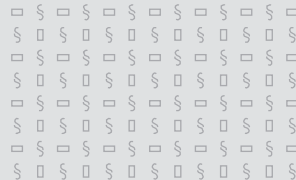
Povinné osoby na finančním trhu

■ úvěrové instituce:

- banka
- spořitelní a úvěrní družstvo,

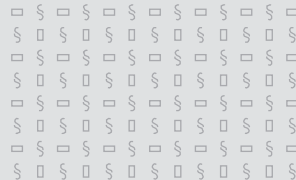
■ finanční instituce:

- centrální depozitář, osoba vedoucí evidenci navazující na centrální evidenci cenných papírů vedenou centrálním depozitářem, osoba vedoucí samostatnou evidenci investičních nástrojů, osoba vedoucí evidenci navazující na samostatnou evidenci investičních nástrojů,
- organizátor trhu s investičními nástroji,
- osoba s povolením k poskytování investičních služeb s výjimkou investičního zprostředkovatele,
- ...

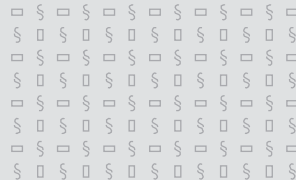
Povinné osoby na finančním trhu

- finanční instituce (pokračování):
 - investiční společnost, investiční fond, penzijní společnost a penzijní fond,
 - platební instituce, poskytovatel platebních služeb malého rozsahu, instituce elektronických peněz a vydavatel elektronických peněz malého rozsahu,
 - osoba oprávněná k poskytování leasingu, záruk, úvěrů nebo peněžních půjček anebo k obchodování s nimi, osoba oprávněná ke zprostředkování spoření, leasingu, úvěrů nebo peněžních půjček,
 - pojišťovna, zajišťovna, pojišťovací zprostředkovatel a samostatný likvidátor pojistných událostí při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění, s výjimkou pojišťovacího zprostředkovatele, u něhož pojišťovna nese odpovědnost za škodu způsobenou jeho činností,

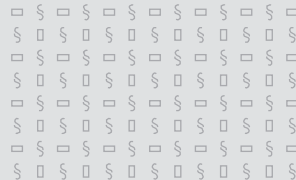
Povinné osoby na finančním trhu

- finanční instituce (pokračování):
 - osoba, která vykupuje dluhy a pohledávky a obchoduje s nimi,
 - osoba oprávněná ke směnářenské činnosti (klasické, tj. hotovostní směnárny),
 - osoba neuvedená oprávněná k provádění nebo zprostředkování platebních služeb nebo poštovních služeb, jejichž účelem je dodání poukázané peněžní částky,
 - osoba oprávněná k poradenské činnosti pro podnikatele ve věcech kapitálové struktury, průmyslové strategie nebo k poradenství a službám v oblasti fúzí a koupě podniků,
 - osoba poskytující služby peněžního makléřství,
 - osoba poskytující služby úschovy cenností,

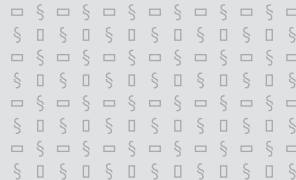
Povinné osoby mimo finanční trh

- držitel povolení k provozování sázkových her v kasinu podle zákona o loteriích a jiných podobných hrách,
- osoba oprávněná k obchodování s nemovitostmi nebo ke zprostředkování obchodu s nimi,
- auditor, daňový poradce a účetní,
- soudní exekutor při provádění další činnosti exekutora podle exekučního řádu a při úschově peněz, cenných papírů nebo jiného majetku,
- notář při úkonech v rámci notářské úschovy anebo advokát nebo notář při úschově peněz, cenných papírů nebo jiného majetku svého klienta, anebo jestliže klientem požadované služby mají spočívat nebo spočívají v jednání jménem klienta nebo na jeho účet při
 - 1. obstarávání koupě nebo prodeje nemovitosti nebo podniku⁹⁾ anebo jeho části,
 - 2. správě peněz, cenných papírů, obchodních podílů nebo jiného majetku svého klienta, včetně jednání jménem klienta nebo na jeho účet v souvislosti se zřízením účtu u úvěrové instituce nebo zahraniční úvěrové instituce anebo účtu cenných papírů a správou takového účtu,
 - 3. zakládání, řízení nebo provozování obchodní společnosti, podnikatelského seskupení nebo jiného obdobného útvaru, a to bez ohledu na to, zda se jedná o právnickou osobu či nikoliv, jakož i získávání a shromažďování peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných hodnot za účelem založení, řízení nebo ovládání takového subjektu, nebo
 - 4. inkasu, platbách, převodech, vkladech nebo výběrech prováděných při bezhotovostním i hotovostním platebním styku, anebo jakémkoli jiném jednání, které směřuje k pohybu peněz nebo jej přímo vyvolá,

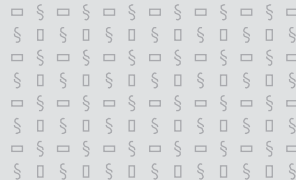
Povinné osoby mimo finanční trh

- osoba nenaplňující předchozí definice poskytující jiné osobě služby, které spočívají v
 - 1. zakládání právnických osob,
 - 2. jednání jako statutární orgán nebo jeho člen, další osoba, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat, anebo jiná osoba v obdobném postavení, pokud výkon této služby je pouze dočasný a souvisí se založením a správou právnické osoby,
 - 3. poskytování sídla, adresy, popřípadě i dalších s tím souvisejících služeb pro jinou právnickou osobu,
 - 4. jednání jako pověřený akcionář pro jinou osobu, pokud tato není společností, jejíž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu a která podléhá požadavkům na zveřejnění informací rovnocenným požadavkům práva Evropských společenství, nebo
 - 5. jednání jejím jménem nebo na její účet při činnostech uvedených v předchozím snímku,

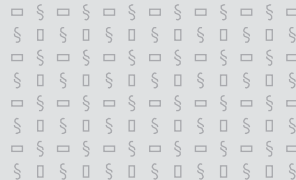
Povinné osoby mimo finanční trh

- osoba, která poskytuje služby uvedené v předchozím snímku v rámci svěřeneckého vztahu nebo jiného obdobného smluvního vztahu podle cizího právního řádu,
- osoba oprávněná k obchodování s kulturními památkami nebo s předměty kulturní hodnoty nebo ke zprostředkování takových obchodů,
- osoba oprávněná k obchodování s použitým zbožím nebo ke zprostředkování takových obchodů nebo k přijímání věcí do zástavy (tzv. zastavárny).

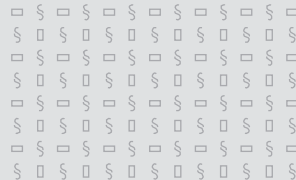
Další povinné osoby

- zahraniční právnické nebo fyzické osoby - úvěrové nebo finanční instituce působící v ČR prostřednictvím své pobočky, organizační složky nebo provozovny nebo jinak působící na území ČR,
- Středisko cenných papírů (prakticky již nefunguje, převedlo CP na Centrálního depozitáře),
- podnikatel mimo výše uvedené subjekty, jestliže přijímá platbu v hotovosti v hodnotě 15 000 EUR nebo vyšší,
- právnická osoba, která není podnikatelem, pokud je oprávněna poskytovat jako službu některou z činností uvedených v předchozích snímcích, nebo pokud přijímá platbu v hotovosti v hodnotě 15 000 EUR nebo vyšší.

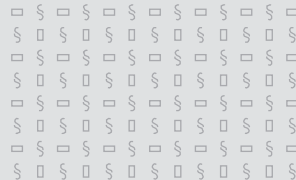
Podezřelé obchody

- Definice v § 6 zákona
- = obchod uskutečněný za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat
- + demonstrativní výčet příkladů podezřelých obchodů (§ 6 odst. 1 zákona)
- + taxativní výčet obchodů, které jsou podezřelé vždy (§ 6 odst. 2 zákona)

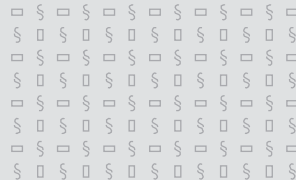
Podezřelé obchody - demonstrativní výčet I

- klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,
- během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,
- počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod,
- prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,

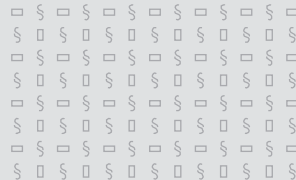
Podezřelé obchody - demonstrativní výčet II

- účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,
- klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,
- klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo
- povinná osoba má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi.

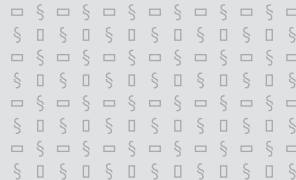
Podezřelé obchody - taxativní výčet

- Podezřelým je obchod vždy, pokud (§ 6 odst. 2 ZAML)
- a) klientem nebo skutečným majitelem je osoba, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí,
- b) předmětem obchodu je nebo má být zboží nebo služby, vůči nimž Česká republika uplatňuje sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí, nebo
- c) klient se odmítá podrobit kontrole nebo odmítá uvést identifikační údaje osoby, za kterou jedná.

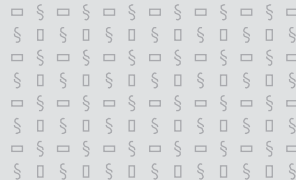
Podezřelé obchody - co s nimi?

- Oznamovány povinnými osobami (finančními a úvěrovými institucemi)
- Oznamování přijímá FIU / FAÚ MFČR
- Odklad splnění příkazu klienta
- Zajištění peněžních prostředků
- V praxi většina oznámených obchodů pochází od bank, u některých typů povinných osob počet oznámených obchodů velmi nízký (směnárný, exekutoři, notáři, advokáti)

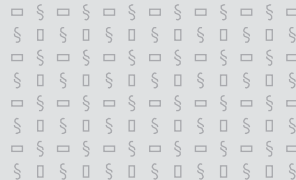
Odklad splnění příkazu klienta

- Možnost odkladu splnění příkazu klienta, nikoli povinnost
- Lze uskutečnit, pokud hrozí nebezpečí, že bezodkladným splněním příkazu klienta by mohlo být zmařeno nebo podstatně ztíženo zajištění výnosu z trestné činnosti nebo prostředků určených k financování terorismu
- Majetek se vhodným způsobem zajistí proti manipulaci (zajištění majetku)
- Instituce odklad splnění příkazu uvede do oznámení podezřelého obchodu FAÚ
- § 20 ZAML

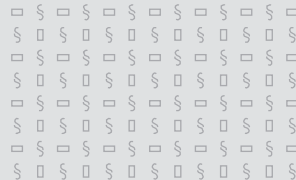
Oznámení podezřelého obchodu a zajištění peněžních prostředků

- Max. 24 hodin dle § 20 odst. 1 ZAML
- Lze prodloužit max. na 72 hodin dle § 20 odst. 3 ZAML
- Fakticky peníze zůstávají poskytovateli platební nebo jiné služby = zajištění majetku
- = rozhodnutí nabývající právní moc vyhlášením!
- Vyhláší se pouze bance = poskytovateli, nikoli držitelům peněžních prostředků, aby nedošlo k případnému prozrazení následujících úkonů v trestním řízení / daňovém řízení

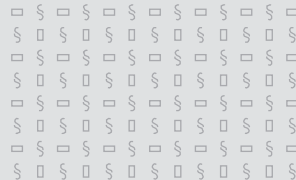
Správní dozor a kontrola plnění povinností

- Úřadem pro správní dozor: Finanční analytický útvar MFČR (dozorčí úřad)
- § 35 ZAML
- Kontrolu plnění povinností dále provádí:
 - Česká národní banka (osoby, nad nimiž vykonává dohled)
 - Ministerstvo financí a další úřady při dozoru dle zákona o loteriích (kasina)
 - Česká obchodní inspekce (subjekty, které provádí: obchodování s kulturními památkami, s předměty kulturní hodnoty, zprostředkování takových obchodů, obchodování s použitým zbožím, zprostředkování takových obchodů, přijímání věcí do zástavy)

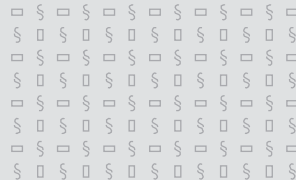
Finanční analytický útvar MFČR

- Zvláštní útvar Ministerstva financí podřízený přímo ministrovi
- http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/analit_cinn_kontr.html
- Doporučuji k přečtení: Výroční zpráva FAÚ za rok 201X (tamtéž)
- V mezinárodních měřících se tyto útvary nazývají Financial Intelligence Unit (FIU).

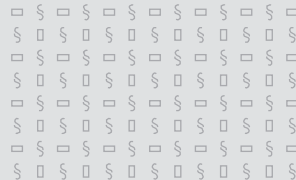
Oznámení podezřelého obchodu a trestní oznámení podané FAÚ

- Povinná osoba oznámí podezřelý obchod dle § 18 odst. 1 zákona FAÚ do 5 kalendářních dnů ode dne zjištění obchodu
- Obsah oznámení dle § 18 odst. 2 zákona
- Neuvádí se jméno osoby, která podezřelý obchod zjistila (ochrana zaměstnanců finančních, úvěrových a jiných institucí), pouze jméno kontaktní osoby za instituci
- FAÚ provede šetření ve věci podezřelého obchodu

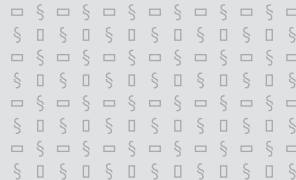
Oznámení podezřelého obchodu a trestní oznámení podané FAÚ

- FAÚ podává trestní oznámení po předchozím šetření na základě relevantního podezřelého obchodu
- Zjistí-li FAÚ skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin
 - podá trestní oznámení podle trestního řádu
 - současně orgánu činnému v trestním řízení poskytne všechny související informace z výsledků vlastního šetření
- § 32 odst. 1 zákona

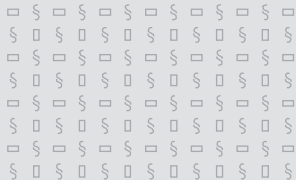
Správní dozor a kontrola plnění povinností

- Vzájemná součinnost FAÚ, ČNB, ČOI, MF a dalších úřadů
- Oboustranná součinnost
 - § 35 odst. 3 - FAÚ -> ostatní úřady
 - § 35 odst. 4 a 5 - ostatní úřady -> FAÚ
- Podnět k odnětí oprávnění k podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti (podává FAÚ)
- FAÚ také kontroluje plnění povinností dle nařízení o informacích o plátcích doprovázejících převody peněžních prostředků (2006 nebo 2015).
- Samostatná úprava u advokátů, notářů, auditorů, soudních exekutorů a daňových poradců

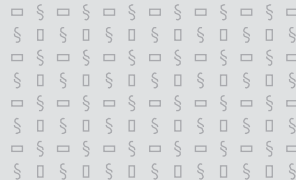
Finanční šetření

- Jiří Mazánek. Výzkum: Nové postupy a metody finančního šetření, zajišťování majetku a identifikace legalizace výnosů z trestné činnosti. In: Symposium „Poznej svého klienta 2015“ [online] Masarykova univerzita, Právnická fakulta [cit. 30. 8. 2015]. Dostupné z: <<http://kyc.law.muni.cz>>.
- „proces vyhledávání, dokumentace a zajišťování výnosů z trestné činnosti nebo zajišťování náhradní hodnoty a vyhotovení majetkového profilu pro účely zajištění výkonu trestu či ochranného opatření nebo zajištění nároku poškozeného v trestním řízení, a následující úkoly spojené se správou takto zajištěného majetku“

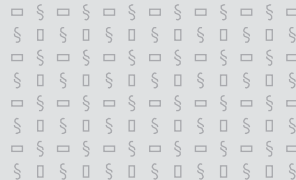
Finanční šetření

- Finanční šetření není explicitně uvedeno v trestním řádu ani v zákoně o Policii ČR, ani v ZAML
- Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 174/2011. V čl.3 bod 8 je uvedeno, že finanční šetření je součástí trestního řízení.

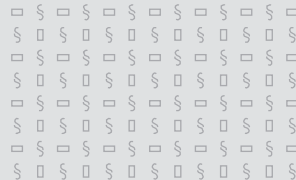
Finanční stopy a finanční šetření

- Každý subjekt vytváří při své činnosti finanční stopy o svojí činnosti, ať už se jedná o legální nebo nelegální činnost
- Základem finančního šetření (Jaroslava Brada):
 - záznamy a kopie příslušných dokumentů identifikující majitele bankovního účtu i osoby oprávněné disponovat peněžními prostředky na bankovním účtu i osoby vkládající či vybírající peněžní hotovost z účtu jsou jednoznačně a kvalifikovaně
- Ztotožňují se dostupná data s reálně existujícími subjekty.

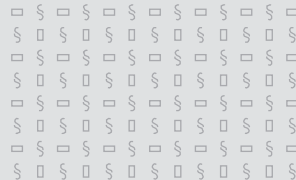
Spolupráce s finanční správou

- § 32 odst. 2 ZAML
- Zjistí-li FAÚ skutečnosti, které jsou významné pro výkon činnosti orgánů Finanční správy České republiky nebo celních orgánů
 - informuje o těchto zjištěních Generální finanční ředitelství nebo Generální ředitelství cel a
 - poskytne mu všechny související informace z výsledků vlastního šetření,
 - pokud poskytnutí takových informací není v rozporu s účelem ZAML nebo pokud nepodalo trestní oznámení.

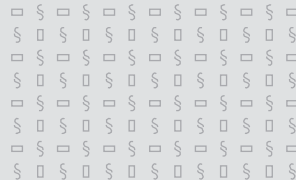
Zajištění peněžních prostředků a trestní řízení

- Následně 3 dny orgány činné v trestním řízení od podání trestního oznámení na rozhodnutí o odnětí nebo zajištění předmětu podezřelého obchodu.
- §§ 78 - 81b, konkrétně § 79a trestního řádu
- Rozhoduje státní zástupce nebo policejní orgán v přípravném řízení popř. předseda senátu
- Podmínka:
 - Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že peněžní prostředky na účtu u banky jsou určeny ke spáchání trestného činu nebo k jeho spáchání byly užity nebo jsou výnosem z trestné činnosti

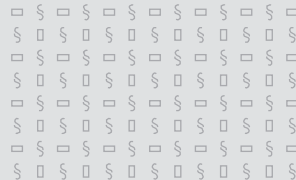
Zajištění věci dle TŘ

- Policejní orgán do 48 hodin předkládá státnímu zástupci
- V bezodkladných případech není třeba schválení státního zástupce
- Toto rozhodnutí se již doručuje bance, která účet vede, a majiteli účtu
- Zvláštní pravidla pro správu peněžních prostředků na účtu
- Fakticky používáno i mimo banky, protože § 79b
- Obdobné ustanovení i pro zaknihované cenné papíry

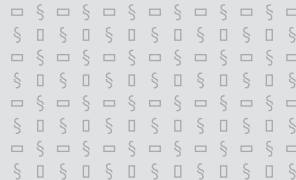
Nález Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2485/13

- Je třeba poměřovat
- „přijatá opatření ve formě zajištění peněžních prostředků“
- s
- „veřejným zájmem, kterým byl v době jejich přijetí zejména:“
 - „zájem na zabránění protizákonného vyvedení peněžních prostředků z dispozice stěžovatele“ a
 - „zájem na vyšetření závažné hospodářské trestné činnosti a spravedlivé potrestání případných pachatelů.“

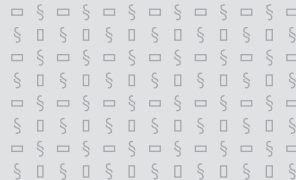
Nález Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2485/13

- „Jedná se však rovněž o práva a oprávněné zájmy samotných ... vkladatelů, přičemž účelem přijatých opatření ... je ... ochránit jejich vklady na účtech stěžovatele.“
- “Z průběhu trestního řízení je zřejmé, že jediným účinným opatřením bylo v dané chvíli zajištění peněžních prostředků na účtech stěžovatele, tedy použití trestněprávních institutů, neboť zásah dohledového orgánu, kterým je Česká národní banka, ve formě zahájení správního řízení a rozhodnutí o předběžném opatření, přišel až posléze.“

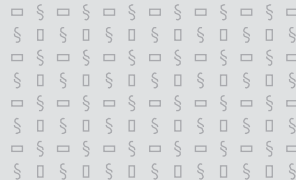
Nález Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2485/13

- Podle Ústavního soudu v daném případě „negativní důsledky zajištění peněžních prostředků dosud nepřevážily nad pozitivem, kterým je ochrana veřejného zájmu a že účel zajištění je realizován prostředky, které lze v současné chvíli považovat za adekvátní.“
- „je aktuálně naplněno nejen kritérium vhodnosti a potřebnosti mocenského zásahu, ale i kritérium přiměřenosti použití trestněprávních prostředků vedoucích k žádoucímu cíli, jenž propojuje veřejný zájem i ochranu vkladatelů.“

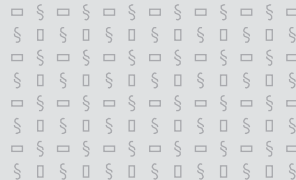
Další povinnosti povinných osob

- Systém vnitřních zásad u některých povinných osob a s ním spojený dohled České národní banky nebo Ministerstva financí + vyhlášky ČNB
- Školení zaměstnanců
- Stanovení kontaktní osoby instituce
- Splnění informační povinnosti vůči FAÚ
- Povinnost mlčenlivosti
- Archivace údajů
- Hlášení přeshraničních převozů peněz

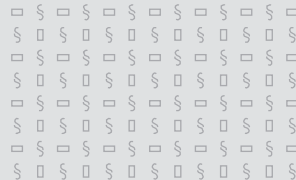
Archivace identifikačních a kontrolních údajů

- Archivační/skartační lhůta 10 let
- Lhůta se počítá od ukončení obchodního vztahu s klientem - lhůta podle let - tj. začíná běžet prvním dnem kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém byl uskutečněn poslední úkon obchodu známý povinné osobě.
- Např. u smluv o životním pojištění prakticky znamená archivaci v řádu desítek let.
- § 16 zákona

Hlášení přeshraničních převozů

- Je stanovena povinnost všech fyzických osob, které převážejí při přechodu vnější hranice EU platidla nebo obdobná aktiva, písemně (!) tento převoz (vývoz, dovoz) celnímu úřadu
- Převoz = dovoz a vývoz platných platidel v české nebo cizí měně, cestovních šeků nebo peněžních poukázek směnitelných za hotové peníze, cenných papírů na doručitele nebo na řad, jakož i dalších investičních nástrojů, které jsou podepsané, ale neobsahují jméno příjemce, v úhrnné hodnotě 10 000 EUR nebo vyšší.
- § 41 zákona

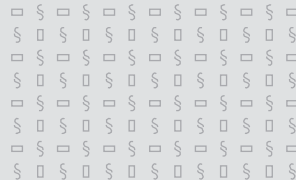
Správní delikty na úseku opatření pro legalizaci výnosů trestné činnosti

- § 43 - 53
- Porušení povinnosti mlčenlivosti
- Neplnění povinností při identifikaci a kontrole klienta
- Nesplnění informační povinnosti
- Nesplnění oznamovací povinnosti
- Nesplnění povinnosti odložit příkaz klienta
- Nesplnění povinností k prevenci
- Porušení povinností při převodech peněžních prostředků
- Neplnění oznamovací povinnosti při přeshraničních převozech

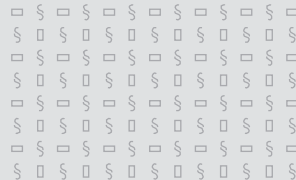
Doporučení FATF 40

- <http://www.fatf-gafi.org/recommendations>
- Vytvořila je The Financial Action Task Force (FATF)
- Vyhodnocení české právní úpravy vzhledem k doporučení:
- <http://www.fatf-gafi.org/documents/documents/mutualevaluationreportoftheczechrepublic.html>

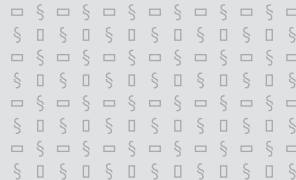
Omezení plateb v hotovosti

- Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů. = ZOPH
- **Limit: 270.000 Kč** od 1. 12. 2014 (změněno - dříve 350.000 Kč a ještě dříve ekvivalent 15.000 EUR)
- Poskytovatel platby, jejíž výše překračuje limit, je povinen provést platbu bezhotovostně.
- Příjemce platby, jejíž výše překračuje limit, nesmí tuto platbu přijmout, jestliže nebyla provedena bezhotovostně.

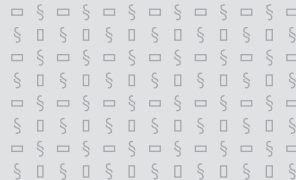
Omezení plateb v hotovosti

- Nad tento limit je tedy stanovena povinnost provádět platby bezhotovostně, pod tento limit lze bezhotovostně i v hotovosti
- Problém: dříve se vztahovalo pouze na úhradu závazků - snaha podezřelých osob o argumentaci poskytnutím úvěru - **LEGISLATIVNÍ ZMĚNA!**

Omezení plateb v hotovosti - vymezení

- Omezení se týká plateb prováděných (§ 3 ZOPH):
- a) navzájem mezi osobami s místem trvalého pobytu, místem pobytu nebo sídlem na území České republiky, pobočkami nebo organizačními složkami zahraničních osob zřízenými na území České republiky, nebo
- b) osobami s místem trvalého pobytu, místem pobytu nebo sídlem na území České republiky, pobočkami nebo organizačními složkami zahraničních osob zřízenými na území České republiky ve prospěch osob s místem pobytu nebo sídlem v zahraničí; přesahuje-li výše těchto plateb částku stanovenou tímto zákonem.

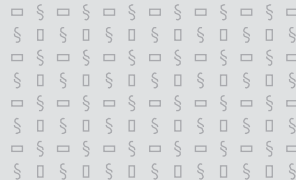
Omezení plateb v hotovosti

■ Týká se též:

- Plateb drahými kovy, drahými kameny a jinými vysoce hodnotnými komoditami

■ Netýká se:

- vkladů peněžních prostředků v hotovosti na vlastní účet nebo na cizí účet u banky nebo spořitelního a úvěrního družstva
- výběrů peněžních prostředků v hotovosti u banky nebo spořitelního a úvěrního družstva
- bezhotovostních plateb (převodů) podle zákona o platebním styku
- plateb daní, poplatků, cla, záloh na tyto platby, odvodů za porušení rozpočtové kázně a jiných druhů plateb uskutečňovaných podle daňového řádu nebo podle celního zákona,

Omezení plateb v hotovosti

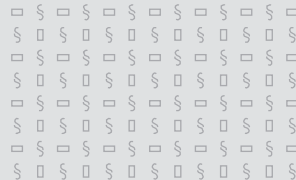
■ Netýká se:

- povinných plateb vyplývajících z pracovněprávních vztahů,
- plateb důchodů z důchodového pojištění, včetně jednorázových doplatků a výplat dávek z penzijních fondů a účastnických fondů obhospodařovaných penzijní společností,
- plateb prováděné v době krizového stavu,
- plateb ČNB při prodeji pamětních mincí,
- plateb pojistného a výplat pojistného plnění ze soukromého pojištění,
- plateb přijatých exekutorem, soudem nebo správním orgánem při exekuci nebo výkonu rozhodnutí.

Omezení plateb u daní v širším slova smyslu

- Limit plateb v hotovosti se liší od limitu maximální hotovostní platby správci daně
- 500.000 Kč
- § 163 odst. 3 písm. b) č. 2 daňového řádu

Sankce - omezení plateb v hotovosti

- Základ: delikt podle zákona č. 254/2004 Sb. - § 5 - 7
- Tentýž úkon může být zároveň deliktem podle zákona č. 253/2008 Sb.
- Správcem daně: místně příslušný celní úřad

Děkuji za pozornost!

- Libor Kyncl
- Libor.Kyncl@law.muni.cz